

Přitvrdíme v boji proti korupci, musíme dokončit reformu ÚOHS

17.9.2025 - | Starostové a nezávislí

Česko je v žebříčku korupce pod průměrem Evropské unie. Za propadem jsou především nedostatečná opatření. Starostové přitom dlouhodobě zastávají silný protikorupční postoj a chtějí dokončit změny týkající se oblasti střetu zájmů, lobbingu nebo ochrany oznamovatelů. Zákony týkající se právě ochrany whistleblowerů nebo zákona o regulaci lobbování prošly v podobě, která pro Starosty není dostatečná. I proto, jak vyplývá z Dobrého programu, Starostové chtějí tyto protikorupční zákony novelizovat, aby byly opravdu funkčními nástroji v boji proti korupci. Dalším zásadním krokem v této cestě je posílení kontrolních institucí - příkladem je nutnost reformy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, která je klíčem k zefektivnění přezkumu veřejných zakázek a posílení transparentnosti rozhodovacích procesů.

Starostové si kladou za cíl posílit v boji proti korupci a praní peněz - jak na národní, tak evropské úrovni. Základní kámen prevence korupce je zprůhlednění procesů a transparentnost veřejných financí - v této souvislosti jde především o zveřejňování dat o rozpočtech, dotacích a veřejných zakázkách. K dalším možným a vhodným nástrojům patří i nastavení interních etických mechanismů ve veřejných institucích nebo zveřejňování majetkových poměrů politiků. Pro Starosty je zásadní dotáhnout přísnější verzi zákona o regulaci lobbování, do něž navrhuji doplnit asistenty poslanců a senátorů, kteří často působí jako významní lobbisté. A opravit lobbistickou stopu právních předpisů tak, že bude sledovat nejen lobbyisty, ale i jejich klienty v jejichž zájmu lobbují. *„Za poslední roky jsme udělali v oblasti protikorupční politiky kus práce, na kterou jsem hrdý. Realita je ale taková, že klíčové změny v oblasti střetu zájmů, lobbování a ochrany oznamovatelů se kvůli koaličním kompromisům nebo chování opozice nepodařilo úplně prosadit podle našich představ,”* shrnul místopředseda Starostů a lídr pražské kandidátky Karel Dvořák.

Na novelizaci myslí Starostové i v případě právě ochrany oznamovatele korupce, kdy je cílem posílit práva těch, kteří nahlašují protiprávní jednání. Dosavadní verze zákona z dílny ministerstva spravedlnosti je podle Starostů nedostatečná. *„V tomto volebním období jsem se podílela na co nejlepší podobě zákona o ochraně oznamovatelů. Je dobrou zprávou, že do věcné působnosti zákona se dostaly alespoň závažnější přestupky, a ne pouze trestné činy. Prosazovali jsme však také to, aby povinné subjekty musely přijímat i anonymní oznámení. Jako Starostové ostatně máme interní směrnici, díky níž přijímáme i anonymní oznámení,”* uvedla poslankyně Hana Naiclerová s tím, že často ta nejzávažnější oznámení jsou podána právě anonymně. *„Bohužel u některých kolegů nepřevážily racionální argumenty, ale emoce a dojmy,”* dodala Naiclerová.

Jako klíčové Starostové vnímají i posílení kontrolních organizací - zejména pak rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ), a oddělení jeho rozpočtu od toho státního, nebo reforma Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), která zajistí skutečnou kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky a svobodnou hospodářskou soutěž. *„Veřejné zakázky představují téměř 15 % českého HDP a jsou zásadní hybnou silou ekonomiky i nástrojem realizace veřejných politik. Jejich přezkum je u nás ale až čtyřikrát pomalejší než v Německu a dalších evropských zemích, zbytečně složitý a nepředvídatelný - a tím blokuje investice i inovace. Ministerstvo pro místní rozvoj proto připravilo reformu ÚOHS, která zjednoduší a zrychlí celý proces a umožní rychlejší realizaci strategických projektů, posílí konkurenci i hospodářský růst,”* doplnil ministr pro místní rozvoj Petr Kulhánec, který už reformu v tomto volebním období připravil. Na její prosazení se ovšem nenašla koaliční shoda.

V souvislosti se zjištěními novinářů o tom, že Jaroslav Faltýnek ovlivňoval rozhodování Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o zakázce na mýtný systém, iniciovala Hana Naiclerová petici namířenou předsedovi hnutí ANO Andreji Babišovi, aby Faltýnka stáhl z kandidátní listiny do sněmovních voleb. *„V Prostějově dávno víme, co je Jaroslav Faltýnek zač, ale tohle už nejde nechat jen tak a tvářit se, že se nic neděje. Voliči z Olomouckého kraje si zaslouží slušnější reprezentaci. Sněmovna nemá být místem pro domlouvání kšeftů,“* vysvětlila krok Naiclerová.

<https://www.starostove.cz/prectete-si/pritvrdime-v-boji-proti-korupci-musime-dokoncit-reformu-uohs>